

Vrijheid

Anneke, inzorgvrijwilliger Sittard

Iedere zaterdagmorgen worden er in de gevangenis in Sittard twee kerkdiensten gehouden. Er komen dan vier vrijwilligers om de dienst mee te vieren. Zij zijn destijds geworven uit diverse kerkgenootschappen om de link met 'buiten' te accentueren. Zo'n 20 jaar geleden werden er zelfs drie diensten achter elkaar gehouden.

Zelf kom ik met veel plezier om de vier a vijf weken. We zetten koffie en thee en schenken dat voordat de dienst begint. Ook proberen we een praatje met de kerkgangers te maken. Per dienst zijn er rond de 30 gedetineerden die deelnemen.

De dienst wordt de ene zaterdag geleid door een dominee en de andere zaterdag is er een pastoraal medewerker van de Rooms Katholieke kerk. Aan de dienst werkt ook een kerkkoortje mee dat uit gedetineerden bestaat. Zij oefenen door de week een keer met de dominee of pastoraal medewerker. Verrassend soms wat een mooie stemmen er bij zijn. (Voor Islamiëten komt er vrijdag een Imam en er is ook een Humanist voor degenen die daar behoefte aan hebben.)

De gedetineerden waarderen het zeer dat er mensen van 'buiten' de diensten bijwonen. Die conclusie trok ik uit het volgende gesprekje dat ik met een aantal van hen had. "Jullie krijgen zeker wel betaald om hier op je vrije zaterdag naar toe te komen?" "Nee, we doen dit geheel op vrijwillige basis." Alom verbazing en waardering.

Ook is er altijd een heel aantal personen dat bij het handen schudden na afloop van de dienst zegt "bedankt dat u geweest bent". Vaak hoor je zeggen van mensen die het leven in de gevangenis niet kennen: "Het is net een hotel, ze hebben daar televisie, kunnen lekker sporten, krijgen hun natje en hun droogje. Ik heb geen medelijden." Maar toen ik voor de eerste keer in de gevangenis kwam, nu dus zo'n twintig jaar geleden, besepte ik bij het naar buiten gaan pas wat die jongens (die 'alles' hebben) ECHT

missen: hun vrijheid. Een groot menselijk goed. Alle deuren werden weer voor mij geopend, maar zij bleven binnen in hun "hotel".

Ik hoop het vrijwilligerswerk in de gevangenis nog heel wat jaren te mogen doen.

Een bijzondere rit...

Kees, vrijwilligersgroep Drechtsteden

Mij was gevraagd een moeder en haar dochter naar Ter Apel en visa versa te brengen. De zoon en oudste broer zit daar nu vier jaar in detentie en ze hebben hem vier jaar lang niet gezien.

Ze mogen hem op de bestemde dag een bezoek brengen voor de duur van twee uur. De bezoektijd is van 13.00 uur tot 15.00 uur. Rekening houdend met drukte onderweg besloten we om vroeg op pad te gaan. Mijn wekker liep dan ook om 6.00 uur af en om 7.00 uur vertrok ik naar moeder en dochter.

Na met mijn passagiers kennis gemaakt te hebben, vertrokken we om 8.10 uur richting Ter Apel. Mijn medereizigers komen oorspronkelijk uit Macedonië. In het jaar van de afscheiding en oorlog in Joegoslavië zijn zij naar Nederland vertrokken. Het meisje was toen 1 jaar oud en zij woont ondertussen al 25 jaar in ons land. De moeder is 51 jaar, maar oogt als een vrouw van 85. Zij is analfabeet en verstaat Nederlands, maar spreekt het moeizaam. De dochter spreekt vloeiend Nederlands zonder enig accent. Beiden hebben een werkvergunning. De papieren van de moeder en dochter zijn verloren gegaan bij hun vlucht naar Nederland. In Nederland aangekomen zijn zij gehuisvest in de woning waar ze nog steeds wonen.

De zoon waar we naar onderweg zijn, is ouder en had wel zijn papieren als inwoner van Macedonië. Hij zit voor tien jaar vast en zal vermoedelijk wegens goed gedrag na zeven jaar detentie vrijkomen. Waarna hij wordt uitgezet als ongewenste vreemdeling.

De moeder en dochter zullen hun zoon en broer dan niet meer kunnen ontmoeten aangezien zij zelf stateloos zijn en daardoor geen paspoort hebben. Zij kunnen Nederland dus niet verlaten, terwijl de broer niet meer toegelaten wordt in Nederland. De dochter is al jaren bezig om een Nederlands paspoort te verkrijgen. Zij heeft een HBO-opleiding achter de rug en werkt als apothekersassistente. De moeder is werkloos en leeft van een uitkering, het mensje is versleten.

Na een kopje koffie onderweg en ruim viereneenhalf uur rijden, arriveren we bij de penitentiaire inrichting. Deze is gevestigd buiten Ter Apel en ligt naast het asielzoekerscentrum, ongeveer zes kilometer buiten de dorpskern. Ter Apel is een lintdorp langs het Ter Apelskanaal en er valt weinig te beleven. Asielzoekers moeten dus eerst zes kilometer lopen om boodschappen te doen.

Tot 15.00 uur is het bezoektijd. Als moeder en dochter buiten komen tegen half vier zijn ze erg verdrietig en in de uren naar huis worden nog heel wat traantjes weggepinkt door de moeder.

De dochter begrijpt dat de procedures om het Nederlanderschap te verkrijgen moeizaam zijn. Zij is een optimistische jonge vrouw van 26 jaar, die uiteindelijk haar hele leven al in Nederland woont. Ze blijft aankloppen bij de immigratiedienst.

Om 18.30 uur wordt de familie weer heelhuids thuis afgeleverd. De dochter en moeder wilden mij belonen voor de inzet. Hierover werd ook onderweg een vraag gesteld, waarbij ik heb geantwoord dat liefde tot de naaste het hoogste goed is na de liefde tot God. Na enkele malen de beloning geweigerd te hebben, vragen ze me om dit dan te accepteren voor de diaconie van de kerk. Zelf zijn deze mensen moslim. Met enige verwondering meende ik dit aanbod alsnog te moeten accepteren en ik heb de gift met een begeleidend briefje ter hand gesteld aan de diaconie. Hierna weer naar huis, waar ik tegen 19.30 uur aan kwam.

Een bijzondere, vermoeiende maar bovenal mooie rit met aan het eind van de dag ruim 630 kilometer op de teller!

COSA?? Wil –OKD Twente

“COSA?? Nooit van gehoord” hoor ik dan. Nee, ik tot voor een jaar of vier ook niet. Het betekent: Cirkels van Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid. Canada is de bakermat. Cirkels? Welke cirkels? Cirkels van vrijwilligers die om een ex-gedetineerde, een zedendelinquent gaan staan.

Iemand die veroordeeld werd voor KiPo. Zo iemand. Hij heeft kinderen misbruikt en wel zodanig dat ze daar hun hele leven last van hebben. Dat is welhaast onverteerbaar. KiPo staat voor Kinderporno. De dader staat ‘binnen’ maar ook ‘buiten’ op de laagste trap van de sociale ladder. Natuurlijk. Hij werd gesnapt, veroordeeld, opgesloten in de ‘bijzondere zorg’ afdeling van een penitentiaire inrichting. Daar vertelt hij niet waarvoor hij zit. En als hij weer ‘buiten’ staat, kan hij geen kant op. Niemand wil iets met hem te maken hebben als men (meestal via-via) hoort waarvoor hij veroordeeld werd; als hij al durft te vertellen waarvoor hij zat. Mensen als hij hebben grote moeite met het vinden van onderdak en werk. COSA-vrijwilligers vormen een kring om deze mensen: ze zijn er voor hen. Bij hen kunnen ze hun hart luchten, hun zorgen delen en hun aanvechtingen om weer in de fout te gaan uiten. Zij hoeven hen niet te vertellen wat hen in de bak deed belanden. Dat weten ze wel.

Wat voor gevoel geeft het iemand die er niet meer bij mag horen, die niet meer wordt gezien, niet meer wordt geaccepteerd. Iemand die geen huisvesting kan krijgen, geen werk. Iemand die door iedereen wordt uitgekotst. Als hij geen hulp krijgt, gaat hij geheid weer in de fout. COSA wil hem, zijn slachtoffers en de maatschappij daarvoor behoeden. En heel vaak lukt dat ook! COSA-vrijwilligers zijn voor de ex-gedetineerde goud waard. En daarmee ook voor de maatschappij. Het is geen verplichting om aan de Cirkel deel te nemen. De reclassering biedt het aan. En de ervaring leert dat COSA een grote steun betekent. Zij geeft de man weer een gezicht. Hij telt weer mee.

“Eens een dief, altijd een mens”. Een uitspraak van Jan Eerbeek. Ja, natuurlijk is het niet simpel, nee. Als ik eraan denk dat mijn kleindochter van bijna 6 slachtoffer zou worden..... Afstand is nodig.

Ik zit in een cirkel van drie mensen: twee vrijwilligers en de man. Minimum aantal is eigenlijk drie vrijwilligers. Onze man doet het goed. Hij heeft onderdak, werk en kan terugvallen op zijn ouders en broers. Dat is trouwens lang niet altijd het geval. Een pedo in de familie? De cirkel duurt ongeveer twee jaar. Daarna kan het overgaan in een soort mentorschap.

Google COSA!

Waarom vertel ik dit? Bedenk zelf maar wat....

Je kunt me bellen. Op mijn OKD Twente nummer, 06-81918841.

Afscheid Irinda de Groen

Beste vrijwilligers, beste lezers,

Graag wil ik je informeren over mijn vertrek bij Exodus. Vanaf 1 februari 2018 heb ik een nieuwe baan bij het DSG de Sluis in de Zaanstreek.

De afgelopen 15 jaar, waarvan de laatste 10 jaar bij de vrijwilligersafdeling, heb ik met ontzettend veel plezier en voldoening voor Exodus gewerkt. De tijd is voorbij gevlogen en ik heb mijn steentje mogen bijdragen aan het werk dat door vrijwilligers en betaalde krachten gedaan wordt voor onze doelgroep. Soms was ik daar heel direct bij betrokken, soms op afstand door het geven van trainingen of het aansturen van vrijwilligersgroepen. Ik kan en wil niets anders zeggen dat ik een prachtige tijd gehad heb bij Exodus, waarbij ik ook zelf enorm veel heb mogen leren. Exodus, de deelnemers, de vrijwilligers; ze zullen altijd een speciale plek hebben in mijn hart.

Voor mij is het een enorme uitdaging om aan de slag te gaan als directeur van het DSG. Ik mag daar, met het justitiepastaat en vrijwilligers, werken voor dezelfde doelgroep, maar in een andere, lokale setting.

Natuurlijk is het leuk om hier te vermelden dat Exodus en de Sluis sinds jaren een convenant hebben; waardoor ik straks niet meer 'voor' maar nog wel 'met' Exodus ga werken. Kortom; ik blijf binnen het werkveld!

Graag wil ik je bedanken voor de samenwerking in de afgelopen jaren. Ik wens je het allerbeste en dat we, ieder op onze eigen plek, mogen doen wat onze taak is.

Hartelijke groet,
Irinda de Groen

Ontmoetingsdag Kerken met Stip zaterdag 16 juni 2018

Kerken met Stip organiseert een ontmoetingsdag op zaterdag 16 juni 2018. De locatie is Landelijk Dienstencentrum, Joseph Haydnlaan 2a in Utrecht. Het programma volgt op een later tijdstip.

Wilt u zich alvast opgeven, dan kan dat bij Hendrine Verkade:
kerken.met.stip@gmail.com of telefonisch 06-13552954.

Vacature coördinator Paasgroetenactie

Namens Kerk in Actie (PKN) zijn we op zoek naar een coördinator voor de paasgroetenactie voor gedetineerden en mensenrechtenactivisten (Amnesty International).

Bij deze actie wordt er tijdens een project een kaart gemaakt in de gevangenis onder leiding van een justitiepredikant. Het Boekencentrum zorgt voor het maken van de kaarten. Kerken kunnen de kaarten bestellen en mensen oproepen om een kaart te sturen ter bemoediging.

Het is volgens ons een belangrijke actie ter ondersteuning van de gedetineerden en we willen dit vanuit Exodus graag ondersteunen en erbij betrokken zijn. Dit jaar is er vanuit Kerk in Actie nog een coördinator actief, maar voor volgend jaar is men op zoek naar een opvolger.

Gezien de continuïteit van het werk is het ook mogelijk om dit als tweetal te doen. De coördinator werkt hierbij samen met een werkgroep bestaande uit de Hoofdpredikant, een justitiepredikant, iemand van Kerk in

Actie en de directeurs van Epafra en het Boekencentrum.

Belangstellenden kunnen contact opnemen met Henk van der Beek (h.vanderbeek@exodus.nl). Er is een overzicht van de werkzaamheden beschikbaar.

Vacatures

Er zijn ook nog diverse andere vacatures voor vrijwilligers:

- Vrijwilliger OKD omgeving Deurne
- Vrijwilliger gitarist in PI Hoogvliet
- Vrijwilliger coördinator stichting NAASTE
- Vrijwilliger promotor - commercieel talent
- Gespreksleider thema avond Noord-Holland
- Vrijwilliger promotor landelijk

- Vrijwilliger gastvrouw Groningen
- Vrijwilliger klusjesman Utrecht
- Vrijwilliger Kookmaatje Utrecht
- Vrijwilligersmaatje Noord- en Oost-Nederland
- Vrijwilligersmaatje Noord-Holland Noord
- Vrijwilligersmaatje Utrecht
- Vrijwilliger Ede/Rivierenland
- Vrijwilliger OKD Zaanstad
- Vrijwilliger OKD regio Flevoland
- Gespreksleider Mijn kind en ik, gevangenis Heerhugowaard

Weet je iemand die geschikt zou zijn voor een van deze vacatures, wijs hem/haar er dan op! De vacatures zijn te vinden op <http://www.exodus.nl/vacatures>.

OVER DEZE NIEUWSBRIEF

Effe Luchte is een driemaandelijks digitale nieuwsbrief voor iedereen die betrokken is bij het vrijwilligerswerk van Exodus. Alle verhalen in deze nieuwsbrief zijn geschreven op persoonlijke titel en geven niet per se de mening van Exodus weer.

Om technische redenen wordt de nieuwsbrief per e-mail eerder verstuurd dan per post.

Indien u deze nieuwsbrief per post ontvangt en u heeft een e-mailadres, dan ontvangen wij dat graag om portokosten te besparen.

Aanmelden/afmelden/adres wijzigen

via vrijwilligers@exodus.nl

Giften

Donaties kunt u overmaken op gironummer NL68INGB0004324414 t.n.v. Samenwerkingsverband Exodus Nederland, Leiden, o.v.v. Sector Vrijwilligers & Kerkzaken

Gebbruik van bovenstaande teksten

Wilt u teksten of citaten uit de nieuwsbrief overnemen? Neemt u dan contact met ons op via 071-5161950 of info@exodus.nl. U kunt altijd verwijzen naar een interview uit deze nieuwsbrief. We vinden het fijn als u ons dit dan laat weten.

© 2018 Exodus Nederland Morssingel 5 2312 AZ Leiden Tel: 071-5161950 Fax: 071-5161965 www.exodus.nl